

Enflasyonda sürpriz yok, riskler var

EKONOMİ VE PIYASALAR

Erhan Aslanoglu

erhan.aslanoglu@nbe.com.tr

Enflasyon Eylül ayında beklendiği gibi yüksek ve yukarı yönlü eğilimini sürdürerek devam etti. Aylık TÜFE %4,75 olarak gerçekleşirken, 10 aylık kümülatif enflasyon yaklaşık %50 oldu. Yıllık enflasyon %62'ye yakın olarak gerçekleşti.

Hizmet enflasyonu çok güçlü tırmanıyor

Endeksin detaylarına bakıldığında bir yıllık artışta hizmet sektörlerinin açık ara önde olduğunu görme devam ediyoruz. Hizmetlerdeki aylık artış %7,86 olurken, mallardaki artış %3,42 olarak gerçekleşti. Yıllık hizmet enflasyonu %86,46 olurken, mallardaki yıllık enflasyon %52,39 oldu. Hizmetlerin detayına baktığımızda kira artışlarının sınırlamalara rağmen yıllık %95 seviyesine geldiğini, lokanta ve otellerin yıllık artışının %92,48 olduğunu, ulaşırma ve hizmetlerin yıllık artışının %95,97'ye ulaştığını izliyoruz. Tüm bu bahsettiğimiz hizmetler vatandaş olarak günlük hayatımıza fazlasıyla dokunan hizmet gruplarını oluşturuyor.

Her ne kadar mal gruplarındaki artış yıllık bazda %52 seviyesinde kalsa da, detaylara bakıldığında örneğin işlenmemiş gıda artışının %96 seviyesine geldiğini, bu grubun içerisinde taze meyve sebze fiyatlarının ise %102 arttığını görüyoruz. Gıda sektörünün yıllık enflasyonu ise %75,14 seviyesinde bulunuyor. İşlenmemiş gıdayı temel aldığımızda, beslenme, barınma ulaştırma enflasyon ortalaması %95 ler seviyesinde. Gıdanın tamamını alırsak, ortalama yüzde 90'lar seviyesinde.

Gıda enflasyonu para politikası dışında da mücadele gerektiriyor

Türk-İş'in gerçekleştirdiği açlık ve yoksulluk anketine göre, Eylül ayında mutfak enflasyonu %9,31 oldu. Yıllık artış %84 seviyelerine ulaştı. Açlık sınırı 13 bin 334 TL oldu. Tüm bu veriler, gıdada ortalamanın çok üzerinde bir enflasyon ile karşıya olduğumuzu, enflasyonun geneline ilişkin önemli bir riskin varlığını sürdürdüğüne işaret ediyor. Pazartesi günü gazetemizde çıkan bir habere göre Antalya Ticaret Borsası Hal verileri Eylül ayında meyve üretiminde yıllık %67 düşüşe, fiyatlarda %199 artışa işaret ediyor. Önümüzdeki süreçte fiyatlarda baskının devam etme ihtimali yüksek görünüyor.

TCMB'nin para politikası özellikle enerji ve gıda hariç çekirdek enflasyonla mücadelede daha etkin olabilir. Oraya baktığımızda, özel kapsamlı B endeksinin yıl-

lık artışının %67, C endeksinin ise %69 civarında olduğunu görüyoruz. Her iki endekste aylık artışlar %5'i aşmış durumda. Bu veriler enflasyon dinamiklerinin devam ettiğini ve enflasyonun yönünün yukarı olduğunu bir kere daha gösteriyor. Enerji ve gıda Merkez Bankası'nın çok fazla kontrolünde olabilen fiyatlar kategorisinde bulunmuyor. Küresel ekonomide izlediğimiz petrol ve doğal gaz fiyatlarındaki yükselme eğilimi tüm mal ve hizmet grupları için risk oluşturmaya devam ediyor.

Gıda enflasyonu ise para politikasının dışında gıda arzını arttırmaya yönelik çok ciddi planlı bir döneme ihtiyaç gösteriyor. Tarımda yeni alanların devreye girmesinden, teknolojik gelişmeye, eğitimden, arazilerin birleştirilmesine kadar ciddi bir yapısal dönüşme ihtiyacımız bulunuyor. Turizm ve göçün de etkisiyle ciddi bir gıda talebi yaratan ülkemizin arz güvenliğini sağlamadan bu sorunu çözmesi çok kolay görünmüyor. Para politikasının en az etkileyebileceği bu alanı enflasyonla mücadelede ayrı olarak değerlendirmek ve beklentileri etkileyecek bir politika çerçevesini hızla devreye sokmak gerekiyor.

Önümüzdeki süreçte doğalgaz fiyatlarının tekrar enflasyon denklemine girmesi, ücret, vergi ayarlamaları ve olası kur hareketleri ile enflasyon ve enflasyon beklentilerinin yukarı gideceği bir süreç içerisindeyiz. Bu nedenle, Merkez

Bankası'nın para politikasında sıkılaştırmasını güçlendirerek devam ettirmesi ve gıda enflasyonunda beklentileri etkileyecek yeni bir çerçevenin oluşması son derece önem taşıyor.

Enflasyon ve ISO 500 firmaları

Enflasyonun hayatımızı nasıl olumsuz etkilediğini, nasıl belirsizlik yarattığını hep birlikte yaşıyoruz. Bu etkinin görünmeyen ve orta vadede çıkabilecek sonuçları da mikro bazda gelmeye devam ediyor. Geçtiğimiz hafta açıklanan ISO 500 Büyük Sanayi Kuruluşu verileri her ne kadar üretimden satışlar, kârlılık, aktif büyüklükleri gibi rakamlarda nominal bazda önemli artışa işaret etse de, bu verileri genel enflasyon göstergelerinden olan örneğin GS-YİH Deflatörü ile reel hale dönüştürdüğümüzde bazı kategorilerde artış değil azalışla karşılaşıyoruz. İhracatımızın ve ekonomimizin en temel belirleyenlerinden olan sanayi sektörünün rekabet gücünü korumak için yeni yatırım yapması, buna kaynak bulması büyük önem taşıyor. Enflasyon ortamı bu tür yatırımlara kaynak yaratmayı da kaynakları yönlendirmeyi de engellediği için sanayimizin orta vadede rekabet gücüne zarar veriyor. Bu nedenle enflasyonla mücadelede atılmaya başlanan doğru adımların hem hızlanması hem de çok daha kapsamlı bir mücadeleye girişilmesi ve sonuna kadar gidilmesi büyük önem taşıyor.

68 / Z RAPORU

İBRA-
HİM ACAR

İBRAHİM ACAR

YENİ ŞAFAK GAZETESİ
EKONOMİ MÜDÜRÜ

Yüksek faiz kime yarar, kime zarar

Yatırımda yeterli öz kaynağa sahip olmayan ekonomiler için en büyük risk finansman maliyetidir. Faizlerin yüksek olduğu dönemlerde “paradan para kazanma” öne çıkınca büyüme ve istihdam daralır. Üretim çarkını döndürmekte zorlanan işletmeler, yatırımları kısarak çalışan sayısını azaltmaya gider. Bunu daha önce defalarca tecrübe ettik. Ancak son 2 yılda Kur Korumalı Mevduat (KKM) uygulaması Türkiye’yi bu riskten uzak tuttu. Şimdi KKM’den çıkış stratejisinin kime yarayacağını, kime zarar vereceğini yaşayarak göreceğiz.

Türkiye; yatırım, istihdam ve büyüme için yeterince öz kaynağa maalesef sahip değil. Her şeye rağmen büyüme kaydetmesi gerektiren bir ekonomi için finansman açığını kapatmanın maliyeti var elbette. Bu zorunlu durum, faizin yüksek olduğu dönemlerde hem işletmelerin hem de bireysel yatırımcıların kesesini daha fazla aşındırıyor. Çünkü alın terinin sömürüldüğü yüksek faizli dönemler, paradan para kazananların el ovuşturduğu zamanlardır. Üretmek için dökülen alın terine rantçının elindeki parasıyla, külfete katlanmadan nimete ortak olması çok acı verici. Böyle dönemlerde, ülkedeki katma değer pastasından kimin ne kadar pay alacağı çok önemli. Ekonomi yönetiminin en büyük sınavı da bu bıçak sırtı pozisyonda başarılı bir yönetim sergileme çabası olsa gerek.

Bu anlamda Aralık 2021’de başlatılan KKM uygulaması; hem sıkışan para piyasaları için önemli bir çıkış kapısı oldu hem de işletmelerin sırtındaki faiz küfesini hafifletti. Yaklaşık 2 yıldır devam eden uygulama, 3,4 trilyon TL’lik mevduatın bankacılık sisteminde uzun vadelerle park etmesini sağladı. Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurumu (BDDK) verilerine göre; KKM hesaplarındaki paranın toplamı, 18 Ağustos 2023 tarihi itibarıyla 3 trilyon 407 milyar TL ile zirve yaptı.

Merkez Bankası’na önemli sayılabilecek bir miktarda maliyeti olsa da Kur Korumalı Mevduat uygulamasının para piyasasını düzenleyici fonksiyonu oldu. Tasarruf sahipleri birikimlerini dolarda ve euroda değerlendirmek yerine Kur Korumalı hesaplarda tuttu. Bir diğer iyileştirici etkisi ise işletmelerin kredi pozisyonlarını azaltmasında görüldü. Kur ve faiz baskısından kurtulan işletmeler işini büyüttü, daha fazla üretim yaptı ve istihdamını artırdı. Bu ayki yazıyı

kaleme alırken ISO’nun 500 Büyük Sanayi Kuruluşu araştırması önüne geldi. Türkiye’nin en büyük 500 sanayi kuruluşu, 2022’nin düşük faiz ortamında üreterek büyüdü. Net üretimden satışlar geçen yıl yüzde 119 artıran sanayi devlerinin faaliyet kârı ise yıllık yüzde 96 artış kaydetti.

Bu tabloyu; üretim, yatırım, istihdam ve ihracatla büyümeyi önceleyen Türkiye Ekonomi Modeli’ne borçluyuz. Buna karşı çıkan siyasiler, akademisyenler ve piyasa yorumcuları hep KKM’nin maliyetini üzerinde tepineler de Aralık 2021 şartlarında alınmış doğru bir karardı. Muhalif kesim, “Kur Korumalı Mevduat uygulaması olmasaydı, dolar kaç TL olacaktı? Faizler nereye çıkacaktı? Bunların Hazine’ye ve üreticilere maliyeti ne olacaktı?” sorularının cevabını düşünmek istemez çünkü.

Faizden koruyan; büyüme ve istihdamı destekleyen uygulamadan çıkış için karar verildi. Yeni ekonomi yönetimi; iki aydır Türk Lirası dönüşümlü Kur Korumalı Mevduat hesaplarından kademeli çıkış stratejisi uyguluyor. Bankaların KKM’de parasını tutan müşterileri ikna etmesi için bir dizi karar alındı. Daha da devamı gelecek gibi görünüyor. Düzenlemelerin etkisiyle Kur Korumalı Mevduat hesaplarından bir ayda 101 milyar TL’lik bir çıkış oldu. Bu yeterli değil tabii ki. Çünkü sistemde 3,3 trilyon TL’lik bir mevduat var. Merkez Bankası Başkanı Hafize Gaye Erkan’ın söylemlerinden, KKM’de çözülmeyi hızlandıracak adımların devamının geleceğini anlıyoruz. Yeni ekonomi yönetimi; Kur Korumalı Mevduat uygulamasının misyonunu tamamladığına kanaat getirmiş olabilir. Ancak, bu uygulamanın Türkiye’yi hangi risklerden koruduğuna da unutmamalı.

78 / Z RAPORU

GÜN-
DEM

İç talep artışına sert fren

TALEP DARALMASI HANGİ SEKTÖRÜ NE KADAR ETKİLEYECEK?

EKONOMİ YÖNETİMİ ENFLASYONU TETİKLEDİĞİ VE CARİ AÇIĞI YÜKSELTİĞİ İÇİN İÇ TALEBİ SOĞUTMA YÖNÜNDE ADIMLAR DA ATMAYA BAŞLADI. TAKSİT SINIRLAMASI, KREDİ KARTLARINA GETİRİLEN DÜZENLEME VE İHTİYAÇ KREDİLERİNİN MALİYETİNDEKİ ARTIŞLA İÇ TALEBİN SOĞUMASI HEDEFLENİYOR. İLK OLARAK ANA TÜKETİM ÜRÜNLERİNDEN MOBİLYA, BEYAZ EŞYA, ELEKTRONİK VE HAZIR GİYİM SEKTÖRLERİNDE İÇ TALEBİN DARALMASI BEKLENİYOR. İHRACATÇILAR DESTEKLENİRKEN SADECE İÇ TALEBE YÖNELİK ÇALIŞAN FİRMALARIN İSE BU SÜREÇTEN NASIL ETKİLENECEĞİ ÖNEMLİ BİR SORU İŞARETİ.

— ◻ GİZEM TÜMBAY KOÇAK

Küresel bazda yaşanan enflasyon sorunu, sadece faiz artırımı ile baskılanabilecek bir enflasyonist dönemin dışına doğru hareket ediyor. Bu enflasyonist dönemi atlatabilmek için ise her ülke yeni politikalarla süreci yönetmeye çalışıyor. Türkiye'de son yıllarda yaşanan yüksek enflasyon ortamı pek çok sektörde talebin öne çekilmesine neden oldu. İç talepte yaşanan güçlü artış bir yandan enflasyonu tetiklerken bir yandan da tüketim ürünlerinin ithalatındaki artış nedeniyle cari açığı da yükselmesine yol açtı.

Artan talebin bir göstergesi olan perakende satış hacmi Temmuz ayında bir önceki yılın aynı ayına göre yüzde 31 artış gösterdi. Aynı ayda gıda, içecek ve tütün satışları yüzde 19,1, gıda dışı satışlar yüzde 41,8, otomotiv yakıtı satışları ise yüzde 17 arttı. Tüketim talebini artıran kişilerde 2023 başından itibaren kredi hacminde de yüzde 54 oranında artış gerçekleşti.

ELEKTRONİK ÜRÜNLER İLK SIRADA

İç talep soğumasının ilk olarak ana tüketim gruplarından hazır giyim, elektronik ürünler, beyaz eşya ve mobilya gibi sektörlerde etkili olması bekleniyor. Ağustos ayı itibarıyla Bankacılık Düzenleme ve Denetleme

Kurumu'nun (BDDK) elektronik ürünler ve beyaz eşya alımlarına getirdiği taksit sınırlandırması ile bu konudaki ilk adımlar da atıldı. Bu kısıtlamaya göre elektronik eşya alımlarında taksitlendirme süresi 6 aydan 4 aya, mobilya ve beyaz eşya taksitlendirme süresi 12 aydan 9 aya düşürüldü. Fiyatı 120 bin TL ve altında olan taşıt alımında kredi vadesi 60 aydan 48 aya ve altın alımında kredi kartına taksit sayısı ise 6 aydan 3 aya indirildi.

İç talebi soğutmaya yönelik planlar, geçtiğimiz günlerde açıklanan Orta Vadeli Program'da da yer aldı. Öyle ki programa göre bu yıl hedeflenen Toplam Tüketim oranı yüzde 10,3 iken bu oranın 2024 yılında yüzde 3,6'ya düşmesi planlandı.

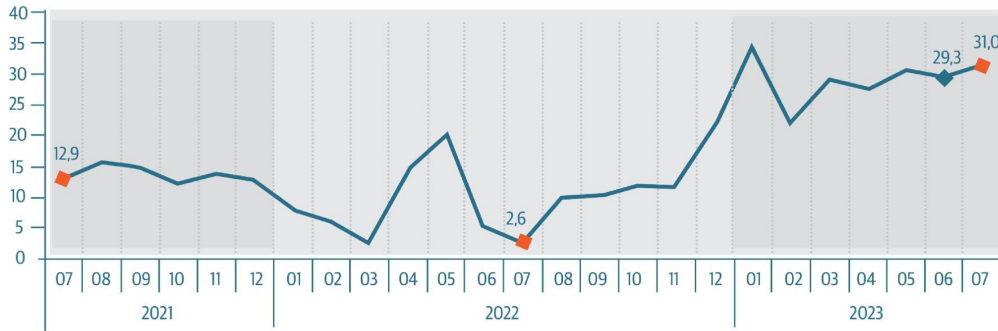
Yavaşlamanın ilk etkilerini ise İstanbul Sanayi Odası Türkiye İmalat PMI raporu verdi. Rapora göre, Ağustos ayında 49 olarak gerçekleşen PMI verisi, üst üste ikinci ay 50 eşik değerinin altında kalarak Türk imalat sektöründe ılımlı bir yavaşlamanın olduğuna işaret etti. 10 sektörden 4'ü bu süreçte üretimde artış kaydetmeye devam ederken, en güçlü artış üst üste üç aydır büyüme kaydeden elektrikli ve elektronik ürünlerde, en sert yavaşlama ise giyim ve deri ürünlerinde ölçüldü.

İÇ TALEP SOĞUMASININ İLK OLARAK ANA TÜKETİM GRUPLARINDAN HAZIR GİYİM, ELEKTRONİK ÜRÜNLER, BEYAZ EŞYA VE MOBİLYA GİBİ SEKTÖRLERDE ETKİLİ OLMASI BEKLENİYOR.

PERAKENDE SATIŞ HACMİ YILLIK ORANI (%)

Temmuz 2023

Kaynak: TÜİK

80 / Z RAPORU

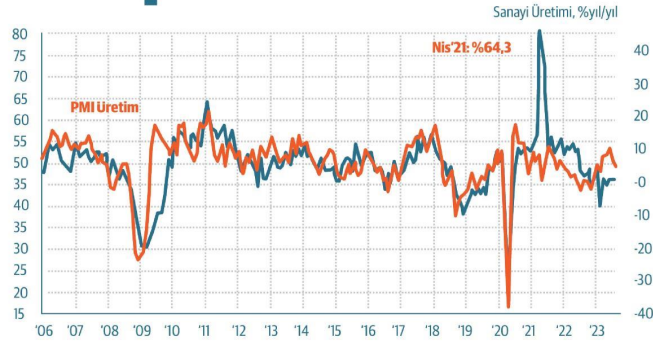
GÜN-
DEM

LÜKSTEN VAZGEÇİLECEK

PMI verilerine göre en güçlü artışı kaydeden elektrik ve elektronik ürünlerinin, talep soğuması sürecinden en çok etkilenecek sektörlerin başında gelmesi bekleniyor. Özellikle okulların açılması ile tablet ve bilgisayarlarda artan talep, televizyon grubunda da devam ederken, sürece dört mevsime yayılan evlilik alışverişi de eklenince talep azalması yerini talep değişimine bıraktı. Elektronik Ticaret İşletmecileri Derneği (ETİD) Yönetim Kurulu Başkanı Emre Ekmekçi'ye göre temel ihtiyaçlarda bir azalma yaşanmazken, bu süreçte 65 inç televizyon yerine 55 inç televizyon ya da yabancı marka yerine yerli marka televizyon tercih ediliyor. Beyaz eşyada da durumun aynı olduğuna değinen Ekmekçi, "Aslında direkt olarak talepte büyük bir azalma söz konusu olmayacak, talep yine aynı kalırken ürün tercihinde çeşitliliğe gidilecek" diyor. Bu sürecin de gereksiz lüks tüketim talebini ortadan kaldıracığına düşünüyor.

Özellikle e-ticaret tarafındaki hacmin yüzde 50'sinin son üç ayda elde edildiğinden bahseden Ekmekçi, talebin arttığı, kampanyaların da olduğu bu üç aylık dönemde yoğun bir satış olacağı için talep soğumasının etkilerinin en erken ocak ayından itibaren görüleceğini de ekliyor.

TÜRKİYE PMI İMALAT SANAYİ RAPORU

PEKİ, STOKTAKİ
ÜRÜNLER SÜRECİ NASIL
ETKİLEYECEK?

Üreticilerin stok yapmalarına ana sebep olarak talebin devamlı artmasını gösteren Ekmekçi, talebe yetişebilmek ve rafları da boş bırakmamak için tüm tedarik zincirinin birbirine baskı yaparak çalıştığını söylüyor. Ekmekçi'ye göre perakendeci, üretici ve yan sanayici arasında bir döngü olduğu sürece talebe yetişebilmek adına stok yapmak zorunlu hale geldi. Ekmekçi "Buradaki amaç stokçuluk değil, talebe yetişmek. Şimdi talep soğuması yönünde ilk başta bu ürünlerde hızlı bir fiyat indirimi

**ELEKTRONİK
ÜRÜNLERDE
TALEPTE BÜYÜK
BİR AZALMA
SÖZ KONUSU
OLMAYACAK,
TALEP YİNE
AYNI KALIRKEN
ÜRÜN
TERCİHİNDE
ÇEŞİTLİLİĞE
GİDİLECEK.**

EMRE EKMEKÇİ

ETİD BAŞKANI

ERTELEME YERİNE
TALEP DEĞİŞİMİ

GENELDE BÖYLE DÖNEMLER, LÜKSE KAÇAN TÜKETİCİYİ YANI KREDİ KARTIYLA ALMA İHTİYACI OLMAYAN TÜKETİCİYİ ÇOK ETKİLEMİYOR. GENEL TÜKETİCİDE İŞE İHTİYACI ERTELEME EĞİLİMİ OLUŞTURUYOR. ANCAK BU DA GERÇEK BİR İHTİYAÇSA ERTELENMİYOR VE MODEL İLE FİYATI KENDİNE DAHA UYGUN BİR ÜRÜNLE YER DEĞİŞTİRİYOR. FİNANSMAN OLARAK DA KREDİ KARTIYLA TAKSİT OLMADIĞI NOKTADA TÜKETİCİ, KREDİ ÇEKME GİBİ DİĞER FİNANSAL ENSTRÜMANLARI KULLANABİLİYOR. TÜRKİYE'DEKİ TÜKETİMİN YÜZDE 75'İNİ ZATEN HALKIN YÜZDE 20'Sİ OLUŞTURUYOR. DOLAYISIYLA O YÜZDE 20'Sİ TAKSİDE İHTİYAÇ DUYAN BİR KİTLE MİDİR, ONA BİR BAKMAK LAZIM ANCAK GERİYE KALAN KISIMDA DA TALEP HİÇBİR ZAMAN BİTMEYECEK.

82 / Z RAPORU

GÜN-DEM

Elektrik-Elektronik Eşya
Kredi Kartı İşlem Adedi

	2022	2023
Ocak	19.152.614	27.236.221
Şubat	19.396.326	22.061.504
Mart	21.081.504	26.369.689
Nisan	22.035.861	25.578.988
Mayıs	21.873.612	27.132.487
Haziran	21.968.657	26.014.625
Temmuz	20.289.398	27.872.142
Toplam	86.167.528	182.265.656

Kaynak: BKM

Market ve Alışveriş Merkezi
Kredi Kartı İşlem Adedi

	2022	2023
Ocak	162.572.303	209.059.825
Şubat	152.017.056	183.692.476
Mart	180.592.758	215.057.669
Nisan	178.531.118	208.608.585
Mayıs	189.436.578	235.417.061
Haziran	194.447.686	238.147.378
Temmuz	196.832.578	262.440.760
Toplam	759.247.960	1.552.423.754

Kaynak: BKM

Giyim ve Aksesuar
Kredi Kartı İşlem Adedi

	2022	2023
Ocak	24.741.166	33.973.839
Şubat	23.188.691	26.378.772
Mart	25.221.444	30.690.067
Nisan	33.534.770	42.662.525
Mayıs	32.582.328	38.267.872
Haziran	33.362.600	48.836.192
Temmuz	33.622.550	40.380.710
Toplam	133.102.248	261.189.977

Kaynak: BKM

ile mümkün olduğu kadar hızlı nakde dönüşüm gerekecek. Yani talep soğuyacak ama ilk başta eski düzene yeni bir düzenleme gerekecek" diyor.

Üretimdeki stok ürünlerin en önemli sebebinin pandemiden dolayı tüketicinin gerçekleştirdiği panik alımlar olarak nitelendirilen Türkiye Giyim Sanayicileri Derneği Başkanı Ramazan Kaya ise tekstil sektörünün bu süreçte ciddi yatırımlar yaptığından bahsediyor. Kaya, "Orta Vadeli Program'da da görüldüğü üzere özellikle enflasyonu düşürme ve maliyetleri azaltma hedefiyle üretimin artırılması, tüketimin ise azaltılması planlanıyor. Kredi kartları ve kredi kullanımlarıyla ilgili atılması beklenen adımlar da buna işaret ediyor. İç piyasada tüketimin azaltılıp üretimin artırılması, ihracat pazarlarında bu yıl itibarıyla bir miktar azalan rekabetçiliğimizi yeniden kazanmamızı sağlayacağı gibi istihdama da önemli bir katkı sunacaktır" diyor. Kaya'ya göre bu durumun yansımaları da önümüzdeki yıl itibarıyla görülmeye başlayacak.

MOBİLYA ÜRETİCİSİ
İHRACATLA CANLANACAK

Taksit sayılarının azaltılmasının aksine taksit sayılarında artış beklendiklerini söyleyen mobil-

ya sektörü ise bu durumun iç pazarı olumsuz etkilediğinden bahsediyor. BDDK'nın taksit sınırlandırmasının ardından enflasyondaki artış nedeniyle yapılan zamların satışları yavaşlatmasına değinen Türkiye Mobilya Sanayicileri Derneği Başkanı Mustafa Balcı, alınan önlemlerle birlikte satışlarda yaklaşık yüzde 30 azalma bekliyor. Ancak Balcı'ya göre bu soğumaya rağmen, rantabl olarak adlandırdıkları koltuk, sehpa, TV ünitesi ve masa takımı ürünlerinde talep devam edecek. Balcı, "Bu eşyalar genellikle evin en çok vakit geçirilen bölgelerinde oldukları için fazlaca kullanılıyor. Bu sebeple daha çabuk yıpranıyor ve tüketici tarafından daha sık değiştiriliyor. İç pazarda bu ürünlere olan talebin devam edeceğini düşünüyoruz. Dış pazarda ise mobilya, kâğıt ve orman ürünleri sektörü yılın ilk 7 ayında 4 milyar 588 milyon dolar seviyesinde bir ihracat gerçekleştirdi. Yıl sonuna kadar hedefimiz 10 milyar dolara ulaşmak" diyor.

Yavaşlayan enflasyon, ekonomi çarklarını da yavaşlatırken, üreticiye stoklarını eritme fırsatını verdiğini belirten Balcı'nın da bahsettiği gibi ihracat teşvik ediliyor. Enflasyonu düşürmek için iç talebi soğutan Türkiye, bir yandan da Avrupa'daki gibi stagfasyona girmek

TEKSTİLDE YÜZDE 40
DARALMA

UZUN SÜRE EVLERE KAPANMAK DURUMUNDA KALAN TÜKETİCİLER, YENİDEN DIŞARI ÇIKTIKLARINDA İHTİYAÇLARI OLMAYAN ÜRÜNLERİ DAHI ALMAYA BAŞLADI, TAM MANASILA 'ALIŞVERİŞ ÇILGINLIĞI' YAŞANDI. SEKTÖR DE BU SÜREÇ NEDENİYLE CİDDİ YATIRIMLAR YAPTI. ANCAK SONRASINDA HEM HAYATIN NORMALLEŞMEYE BAŞLAMASI HEM DE GLOBAL EKONOMİK KRİZİN ETKİLERİYLE HEM TEKSTİL HEM DE HAZIR GIYIM MAĞAZALARININ DEPOLARINDA ÇOK CİDDİ BİR STOK OLUŞTU. BU YILIN SON ÇEYREĞİ VE 2024'ÜN İLK ÇEYREĞİNDE YÜZDE 30 İLA 40 ARASINDA ADET BAZLI DARALMALAR GÖREBİLİRİZ. STOKLARIN ERİTİLMESİ İSE ÖNÜMÜZDEKİ YILIN İKİNCİ YARISI İTİBARIYLA OLUR.

RAMAZAN KAYA

TGSD BAŞKANI

84 / Z RAPORU

GÜN-
DEM

MUSTAFA BALCI

MOSDER BAŞKANI

DURGUNLUK YIL
SONUNA KADAR
DEVAM EDER

TÜKETİMDEKİ YAVAŞLAMA BİRÇOK SEKTÖRDE OLDUĞU GİBİ MOBİLYA SEKTÖRÜNDE DE AÇIKÇA GÖRÜLÜYOR. YIL SONUNA KADAR YAŞANAN DURGUNLUĞUN DEVAM EDECEĞİNİ DÜŞÜNÜYORUZ. YAPILAN KAMPANYALAR HER ZAMAN SATIŞLARI BİR NEBZE DE OLSA HAREKETLENDİRİR VE OLUMLU ETKİ YARATIR. TABİİ YILLAR GEÇTİKÇE MOBİLYA TÜKETİCİSİNİN TALEPLERİNİN DEĞİŞTİĞİNİ DE GÖRÜYORUZ. BU SEBEPLERLE MOBİLYA SEKTÖRÜNÜN MODAYA VE TRENDLERE DUYARLI BİR SEKTÖR OLDUĞUNU DÜŞÜNÜYORUZ. TÜKETİCİNİN ZEVKLERİNE VE İHTİYAÇLARINA UYGUN, ESTETİK VE FONKSİYONEL MOBİLYALAR ÜRETMEK İŞE BİRİNCİ ÖNCELİĞİMİZ.

için büyümeyi de desteklemeye devam ediyor. IMF ve Uluslararası Kredi Derecelendirme Kuruluşu Fitch'in son dönemde Türkiye'nin büyüme tahminini yükseltmesi de bu konuyu destekler nitelikte. Fitch raporda, Türkiye ekonomisinin bu yılın 2'nci çeyreğinde beklenenden daha güçlü büyümesinin ardından bu yıla ilişkin ekonomik büyüme tahminini yüzde 2,5'ten yüzde 4,3'e yükseltirken, IMF ise bu tahmini yüzde 2,7'den yüzde 3'e yükseltti.

İÇ TALEP DARALMASI
ÜRETİMİ VE İSTİHDAMI
NASIL ETKİLER?

Tüm bu yaşananların özellikle orta ve alt gelir grubunu çok fazla etkilediğine değinen Birleşmiş Markalar Derneği Başkanı Sinan Öncel ise ekonomiyi soğutma önlemlerinin etkisinin hissedildiği Temmuz ayında, üyelerinin sadece yüzde 41'inin adet satışları artarken yüzde 47'sinin adet satışlarında düşüş olduğundan bahsediyor. Öncel, "Merkez Bankası'nın verilerinden özellikle hazır giyim ve ayakkabıdaki daralmanın Ağustos ayında da devam ettiğini görüyoruz. Parasal sıkılaştırma önlemlerinin devreye sokulmasından sonra böyle bir tabloyla karşılaşmaktan endişe ediyorduk. Alım gücündeki zayıflamaya paralel olarak özellikle orta ve alt gelir grubu gıda dışı perakende harcamalarında daha fazla kısıntıya gidecek. Oysa bizim iç talebi daraltmadan enflasyonla mücadelenin yollarını bulmamız

gerekiyor" diyor. Daralmanın istihdamı da etkilemesinden endişe ettiğini ekleyen Öncel, markalarının pandemi sonrası yeni mağaza, online satış altyapısını geliştirme ve lojistik gibi alanlarda önemli yatırımlar yaptığı ve bu yaz da yabancıya satışların geçen yıla göre zayıf kaldığını da söylüyor. Öncel'e göre, böyle bir aşamada iç talebin daralmasının firmalarının sermaye yapısına da zarar verebilir.

Mobilya ve Dekorasyon
Kredi Kartı İşlem Adedi

	2022	2023
Ocak	4.893.955	6.558.534
Şubat	4.806.747	5.327.475
Mart	5.300.061	6.543.111
Nisan	5.397.498	6.973.841
Mayıs	5.939.229	7.963.852
Haziran	5.405.794	7.315.652
Temmuz	5.561.815	7.443.483
Toplam	22.304.336	48.125.948

Kaynak: BKM

Araç Satış-Kiralama/Servis/Yedek Parça
Kredi Kartı İşlem Adedi

	2022	2023
Ocak	4.634.217	6.054.485
Şubat	4.485.572	5.135.406
Mart	4.835.147	6.273.136
Nisan	5.595.400	6.476.467
Mayıs	5.588.303	7.481.593
Haziran	6.033.258	7.658.393
Temmuz	5.869.392	8.061.681
Toplam	23.086.353	47.141.161

Kaynak: BKM

SINAN ÖNCEL

BMD BAŞKANI

EN ÇOK GİYİM VE AYAKKABI
SEKTÖRÜ ETKİLENECEK

BMD ÜYELERİNİN YAKLAŞIK YÜZDE 50'SİNİ OLUŞTURAN GİYİM VE AYAKKABI MARKALARINI OLUMSUZ ETKİLEYECEĞİNİ SÖYLEYEBİLİRİZ. AYRICA KAMPANYA DÖNEMLERİ BÜTÇESİ UYGUN OLANLARIN İHTİYAÇ DUYDUĞU ÜRÜNÜ ALABİLMELERİ İÇİN ÖNEMLİ BİR FIRSAT SUNUYOR. MARKALARIMIZIN ÖNEMLİ BİR KISIMINDA EYLÜLLE BİRLİKTE SEZON SONU İNDİRİMLERİ BAŞLADI. KASIM'DA 'EFSANE CUMA' VE BENZERİ KAMPANYA DÖNEMLERİ OLACAK. DOLAYISIYLA MARKALARIMIZ BU SÜREÇTE STOKLARINI ERİTMEME ÇALIŞACAKLAR. GEÇEN YIL KAMPANYALAR NEDENİYLE KASIM AYI ORGANİZE PERAKENDE İÇİN ÇOK CANLI GEÇMİŞTİ. ANCAK TÜKETİCİNİN ALIM GÜCÜ ZAYIFLADIĞI İÇİN BU YIL AYNI DÜZEYDE BİR CANLILIK OLACAĞINI TAHMİN ETMİYORUZ.

İSO TÜRKİYE İMALAT PMI EYLÜLDE 49,6 OLDU

S&P Ekonomi Direktörü Andrew Harker, 'Genel olarak zorlu faaliyet koşulları devam etse de son veriler yılın kalanında yeniden büyümeye geçilebileceğine dair bir miktar umut verdi' dedi

İSTANBUL Sanayi Odası (İSO) Türkiye İmalat Satın Alma Yöneticileri Endeksi (PMI), eylülde 49,6 olarak gerçekleşti. **İSO Türkiye** İmalat PMI anketinin eylül ayı sonuçları açıklandı. Eşik değer olan 50,0'nin üzerinde ölçülen tüm rakamların sektörde iyileşmeye işaret ettiği anket sonuçlarına göre, Ağustos 2023'te 49,0 olan manşet PMI, eylülde 49,6'ya yükseldi ve imalat sektörünün performansında ılımlı düzeyde bir yavaşlamaya işaret etti. Söz konusu veri, faaliyet koşullarında yatay seyre yaklaşıldığını gösterdi. İmalat sektörünün performansının üçüncü çeyrek boyunca zayıflama kaydettiği görüldü. Üretim üst üste 3 ay yavaşlamakla birlikte bu yavaşlama ılımlı düzeyde ve bir önceki anket dönemine göre düşük oranda kaydedildi. Üretimin ivme kaybettiği firmalar bu durumu genellikle zayıf piyasa koşullarına ve yeni siparişlerdeki azalmaya bağladı. Öte yandan, bazı firmalar ay içerisinde talebin dirençli kaldığını belirtti. Hem toplam yeni siparişler hem de yeni ihracat siparişleri eylül ayında azalmaya devam etti ancak düşüşler ağustos ayına göre daha düşük bir hızda gerçekleşti. Anket katılımcılarından gelen değerlendirmelerin ortak noktası, fiyat baskılarının müşterileri talebini sınırlandırması oldu.

KESKİN ARTIŞINI SÜRDÜRDÜ

Liradaki değer kayıplarına bağlı olarak girdi maliyetleri üçüncü çeyrek sonunda keskin artışını sürdürdü. Ancak enflasyon oranı ağustos ayına göre oldukça yavaşladı ve mayıstan bu yana en zayıf seviyede gerçekleşti. Buna bağlı olarak, nihai ürün fiyatları enflasyonu da bir önceki anket dönemine kıyasla belirgin bir şekilde azaldı. Son veriler, istihdamda çok sınırlı bir artış olduğuna işaret etti ve böylece mevcut artış eğilimi beşinci aya ulaştı. Bazı firmalar ek personel ihtiyacı olduğunu belirtirken, di-

ğerleri yeni siparişlerdeki yavaşlamaya bağlı olarak istihdam düzeylerini azalttı. Firmalar, yeni siparişlerdeki zayıflık nedeniyle satın alma faaliyetlerini ve girdi stoklarını azaltmaya devam etti ancak söz konusu düşüşler ağustos ayına göre daha ılımlı düzeyde kaydedildi. İmalatçılar 2023'ün genelinde olduğu gibi eylül ayında da girdi satın alımlarında teslimat gecikmeleriyle karşı karşıya kaldı. Anket katılımcılarına göre, tedarikçilerin performansındaki bozulma, yüksek nakliye maliyetleri ve mal ithalatındaki zorluklardan kaynaklandı. **İstanbul Sanayi Odası Türkiye Sektörel PMI** eylül ayı raporuna göre, takip edilen 10 sektörden yalnızca gıda ürünlerinde üretim artışı görüldü. Bu sektörün de üretim hacmi üst üste iki ay genişlerken büyüme hızı ağustos ayına göre değişim göstermedi. Üretimdeki en sert yavaşlama, geçen yılın kasım ayından bu yana en yüksek oranlı düşüşün kaydedildiği tekstil sektöründe yaşandı.

Üretimdeki ivme kayıplarında belirle-

yici etken, firmaların yeni sipariş alma konusunda yaşadığı zorluklar oldu. Gıda ürünleri, üretimde olduğu gibi yeni siparişlerde de en iyi performansı gösteren sektör olurken, ana metaller sektörünün siparişleri üç aylık yavaşlamanın ardından yeniden büyümeye geçti. En belirgin yavaşlama tekstil ürünlerinde kaydedildi. İhracatta ise sadece kimyasal, plastik ve kauçuk ürünleri ile gıda ürünleri sektörleri artış sağladı. Eylül ayında girdi maliyetleri enflasyonu sektörler genelinde keskin bir yavaşlama sergiledi. En düşük oranlı artış ana metallerde gerçekleşirken en yüksek enflasyon metalik olmayan mineral ürünlerde kaydedildi. Buna bağlı olarak, nihai ürün fiyatlarındaki artış da 10 sektörün tamamında hız kesti. Talepteki iyileşmelerin firmalara bir miktar fiyatlama gücü sağladığı gıda ürünleri, satış fiyatlarındaki en hızlı artışın yaşandığı sektör oldu. Diğer taraftan, yeni sipariş temininde yaşanan zorluklar nedeniyle tekstil imalatçıları nihai ürün fiyatlarını eylülde sınırlı ölçüde artırabilirdi. **AA**

HABER

“AB SINIRDA KARBON DÜZENLEME MEKANİZMASI ÜLKEMİZ İÇİN ÇOK KRİTİK”

Istanbul Sanayi Odası'nın (İSO) 11'inci kez düzenlediği “İSO Yeşil Gündem Sohbetleri” kapsamında “İklimin Değiştirdiği Üretim ve Ticaretin Gündemi: AB Sınırda Karbon Düzenleme Mekanizması” paneli Odakule'de gerçekleşti. Panel'de gerçekleştirdiği açılış konuşmasında Sınırda Karbon Düzenleme Mekanizması (SKDM) hakkında değerlendirmelerde bulunan İSO Yönetim Kurulu Sayman Üyesi ve Sürdürülebilirlik Platformu Başkanı **Sultan Tepe, “SKDM'nin, küresel ticaret ve üretim dinamiklerini değiştirmesi ve tüm sektörler üzerinde önemli etkiler yaratması bekleniyor. AB'nin ihracatımızdaki payının yaklaşık yüzde 40 olduğunu dikkate aldığımızda SKDM'nin ülkemiz açısından kritik bir süreç olduğunu tekrar vurgulamak istiyorum.” dedi.**

Istanbul Sanayi Odası (İSO) Yeşil Gündem Sohbetlerinin 11'incisi, “İklimin Değiştirdiği Üretim ve Ticaretin Gündemi: AB Sınırda Karbon Düzenleme Mekanizması” başlıklı panel ile gerçekleşti. İklim değişikliği ile mücadele doğrultusunda yeniden şekillenen üretim ve ticaret ekosisteminin ilgili taraflarca ele alındığı etkinlikte, Avrupa Birliği (AB) Sınırda Karbon Düzenleme Mekanizması (SKDM) ve geçiş dönemi uygulanmasına ilişkin usul ve esaslar paylaşıldı. Türkiye'nin iklim hedefi, iklim değişikliği azaltım, uyum politikaları, planları ve sektörel dekarbonizasyon yol haritası çalışmalarına yönelik değerlendirmelerin yapıldığı etkinliğin açılış konuşması İSO Yönetim Kurulu Sayman Üyesi ve Sürdürülebilirlik Platformu Başkanı **Sultan Tepe tarafından gerçekleştirildi.**

İSO Yönetim Kurulu Sayman Üyesi ve Sürdürülebilirlik Platformu Başkanı **Sultan Tepe: SKDM'nin, küresel ticaret ve üretim dinamiklerini değiştirmesi ve tüm sektörler üzerinde önemli etkiler yaratması bekleniyor**

Yeşil dönüşümü temel alan bu yeni düzende Türkiye'nin **sanayisini** yakından ilgilendiren ve izlenmesi gereken gelişmelerin başında Avrupa Yeşil Mutabakatı'nın (AYM) geldiğini kaydeden **Sultan Tepe**, “Avrupa Birliği **sanayiler** ulaştırmaya, enerjiden tarıma kadar birçok boyutta stratejik düzenlemeyi içeren AYM ile yeşil dönüşümü bütüncül bir bakış açısı ile ele alıyor. Bu kapsamda gündeme gelen Sınırda Karbon Düzenleme Mekanizması'nın (SKDM) ise AB ile ticaret ilişkisi olan ülkelerdeki üreticiler üzerinde doğrudan etkileri olacağı öngörülüyor. Ağustos ayında yaşanan en önemli gelişmelerden biri de 1 Ekim 2023 itibarıyla demir-çelik, alüminyum, çimento, gübre, elektrik ve hidrojen sektörleri ile başlayacak olan SKDM geçiş dönemine ilişkin raporlama yükümlülükleri hakkında Uygulama Tüzüğü'nün yayımlanması oldu. SKDM'nin, küresel ticaret ve üretim dinamiklerini değiştirmesi ve tüm sektörler üzerinde önemli etkiler yaratması bekleniyor. AB'nin ihracatımızdaki payının yaklaşık yüzde 40 olduğunu dikkate aldığımızda SKDM'nin ülkemiz açısından kritik bir süreç olduğunu tekrar vurgulamak istiyorum. Bu nedenle geçiş dönemine hazırlık için gerekli adımların atılması ve 2025 sonuna kadar devam edecek geçiş dönemindeki her gelişmenin yakından izlenmesi önemlidir. **Sanayiciler** olarak yeşil dönüşüm sürecindeki sorumluluklarımızın farkındayız ve bu konuda öncü olmak için çalışmalar gerçekleştiriyoruz.” dedi.

Ticaret Bakanlığı Uluslararası Anlaşmalar ve AB Genel Müdürlüğü Genel Müdür Yardımcısı Bahar Güçlü: SKDM ile amaçlanan uluslararası ticarete sürdürülebilirliği merkeze koyan bir sistemin tasarlanmasıdır

SKDM'den önce Avrupa Birliği'nin uyguladığı Emisyon Ticaret Sistemi'nin (ETS) çok iyi anlaşılması gerektiğine dikkat çeken Ticaret Bakanlığı Uluslararası Anlaşmalar ve AB Genel Müdürlüğü Genel Müdür Yardımcısı Bahar Güçlü, “Çünkü sınırda karbon düzenlemesi ETS'nin bir yansıması. Türkiye'nin de Avrupa ile olan ihracatının 13,1 milyar doları bahse konu SKDM kapsamındaki sektörlerden geliyor. Bununla birlikte uzun vadede SKDM ile amaçlanan uluslararası ticarete sürdürülebilirliği merkeze koyan bir sistemin tasarlanmasıdır.” dedi.

Türkiye Çimento Sanayicileri Birliği CEO'su Volkan Bozay: Dönüşümü yapmak zorundayız

Şu anda Türkiye'de yaklaşık 56 tane entegre çimento fabrikası, 21 tane öğütme tesisi ve 120 milyon tonluk da çimento kurulu kapasitesi olduğunu ifade eden Türkiye Çimento **Sanayicileri** Birliği CEO'su Volkan Bozay, “Çimento stratejik bir ürün. SKDM'yi de bir dönüşüm olarak değerlendiriyoruz. Biz bu dönüşümü yapmak zorundayız. Bu dönüşümü tüm sektörlerin yapması gerekiyor.” dedi.

Karbon düzenleme mekanizması küresel bir boyut kazanacak

Çimento sektörünün çatı örgütü TÜRKÇİMENTO CEO'su Volkan Bozay, 1 Ekim 2023'te yürürlüğe girecek Avrupa Birliği Sınırdaki Karbon Düzenleme Mekanizması'na ilişkin yaptığı değerlendirmede, kentsel dönüşümün yaşandığı ve çimentonun bu derece yoğun kullanıldığı bir ülkede, bu dönüşüme uyum sağlamanın doğrudan kalkınmayla ilgili olduğuna dikkat çekti.

İstanbul Sanayi Odası'nın (İSO) "İklimin Değiş-tirdiği Üretim ve Ticaretin Gündemi: AB Sınırdaki Karbon Düzenleme Mekanizması" temasıyla düzenlediği toplantıda konuşan TÜRKÇİMENTO CEO'su Volkan Bozay, "Düşük karbonlu üretim bir kalkınma modeli; dolayısıyla yaşanan dönüşümü tüm sektörlerin yapması gerekiyor" dedi. Avrupa Birliği Sınırdaki Karbon Düzenleme Mekanizması (SKDM) 1 Ekim 2023 tarihinde uygulamaya giriyor. SKDM, başlangıçta üretimi karbon yoğun olan ve karbon kaçağı riski en yüksek olan belirli malların ve seçilmiş ara malların ithalatına uygulanacak. Bunlar; çimento, demir ve çelik, alüminyum, gübre, elektrik ve son zamanda eklenen hidrojen olarak belirlendi.

Volkan Bozay, "Hedefimiz, bu tip çimentoların kamu ihalelerinde kullanılmasına olanak sağlamaktır. Düşük karbonlu üretim için dögüsel ekonomide önemli yeri olan alternatif yakıt olmadan yol kat etmemiz çok zor. Ülkemizde yeterli düzeyde alternatif yakıt üretilinceye kadar standartlara uygun alternatif yakıt ithaline izin verilmesi ile kısa vadede sektörün önü açılabilir. Öte yandan, emisyon ticaret sistemleri öncelikle, üreticilerin yeşil yatırımlarını kendilerinin yapmasını desteklemelidir." dedi.

“Anayasa laflarının altında seçim hesabı var”

Cumhuriyet Halk Partisi (CHP) Sözcüsü Faik Öztrak, partisinin Merkez Yönetim Kurulu (MYK) toplantısının ardından düzenlediği basın toplantısında, iktidarın “yeni anayasa” çağrısını “Dünkü çocuk değiliz. Bu anayasa laflarının altında nasıl bir seçim hesabı olduğunu, gayet iyi biliriz, görürüz” sözleriyle değerlendirdi. CHP MYK toplantısı, bugün CHP Genel Başkanı Kemal Kılıçdaroğlu başkanlığında yapıldı. CHP Sözcüsü Faik Öztrak, toplantının ardından düzenlediği basın toplantısıyla gündeme ilişkin değerlendirmelerde bulundu. Basın toplantısında, yurttaşların bireysel kredi ve kredi kartı borçlarının bir yılda 1 trilyon lira arttığını

belirten Öztrak, “Sadece bu yılın ilk 8 ayında vatandaşın kredi ve kredi kartına ödediği faiz, önceki yılın aynı dönemine göre yüzde 82 artışla 204 milyar liraya yükseldi. ‘Faiz, faiz’ derken, faizde ip koptu. **İstanbul Sanayi Odası**, geçtiğimiz hafta ‘Türkiye’nin 500 Büyük Sanayi Kuruluşu Araştırması’ nı açıkladı. Raporun sunumunda firmaların ticari borçlarının giderek arttığı,

ekonomide bir yavaşlama durumunda ‘Şirketler arasındaki değer zincirinde bir kırılma yaşanabileceği’ uyarısında bulunuyor. Bu sözün Türkçesi, ‘Hepimiz borçluyuz, birbirimize de borçluyuz. Ekonomi bir durursa, domino taşı gibi hep birlikte yıkılabiliriz’ şeklinde konuştu.

‘ANAYASA LAFLARININ ALTINDA SEÇİM HESABI VAR’

Faik Öztrak, iktidarın “yeni anayasa” çağrısını da değerlendirerek şunları kaydetti: “Yasa tanımayacaksın, milletten bir aldığın MTV’yi bir daha almaya kalkacaksın, Türkiye’nin taraf olduğu uluslararası sözleşmeleri tanımayacaksın, milletin hayrına bir şey söylediğimizde bizi yurtdışındaki ortaklarına şikayet ede-

ceksin. Hakkını arayana, ‘Açım, açıktayım’ diyene ters kelepçe vuracaksın, sonra da sıkışınca artık mutut olduğu üzere ‘Gelin, birlikte anayasa yapalım, herkes katkı sunsun’ diyeceksin. Bu çağrıyı yapanların derdinin ne olduğu belli. Eğer samimiyseler önce anayasaya, yasalara, AYM ve AİHM kararlarına uymaları lazım. Bizim anayasa konusun-

da başkaları gibi gizli ajandamız yok. Temel çerçevemiz, Millet İttifakı olarak hazırladığımız ‘Güçlendirilmiş Parlamenter Sistem Anayasa Değişikliği Önerisi’nde mevcut. Biz Büyük Önderimiz Atatürk’ün ‘İki büyük esermiden biridir’

dediği partiyiz. Kimsesizlerin kimsesi Cumhuriyetin partisiyiz. Yokluk içinde olsa dahi, birliğinin gücüyle devrin egemenlerini dize getiren halkın partisiyiz. Cumhuriyetimizin kuruluşunda bir asrı birkaç yıla sığdırabilen partiyiz. Dünkü çocuk değiliz. Bu anayasa laflarının altında nasıl bir seçim hesabı olduğunu, gayet iyi biliriz, görürüz.”(haber merkezi)

ISO 500'e Gaziantep damgası!..

Ünverdi, "Tüm zorluklara rağmen gece gündüz demeden üretim, ihracat ve istihdamdaki başarılarıyla şehrimizi gururlandıran tüm firmalarımıza teşekkür ediyor, başarılarının devamını diliyorum" dedi.

Ülkemiz kalkınmasının temelinde sanayi üretiminin olduğunu ve Gaziantep'in üretim hacmi ile örnek şehir olmaya devam ettiğini kaydeden Ünverdi, "Pandemi, deprem ve küresel krizlere rağmen üretim, ihracat ve buna bağlı olarak istihdamı önceleyerek çalışmalarımızı sürdürüyoruz. Zorluklarımıza rağmen gelişen teknolojilerle birlikte yeni başarı yükümleri yapmak ve sanayimizin kabuk değişmesi için projeler yürütüyoruz."

Gelecekte de güçlü ve sürdürülebilir bir sanayi için Sanayi 4.0, dijitalleşme ve yeşil dönüşüm hedefleriyle çalışmalarımızı sürdürüyoruz" diye konuştu.

Küresel ekonomide yaşanan daralma ve bölge koşullarına dikkati çeken Ünverdi, şunları dile getirdi: "Ülkemizdeki parasal sıkılaştırma politikalarının hepimiz için zorlukları olsa da finansal istikrar ve mali dengeyi sağlanması ile bu süreci de aşacağına inanıyorum. Orta Vadeli Program kapsamında güvenin ve öngörülebilirliğin sağlanması konusunda kararlı adımlar devam etmelidir. Deprem bölgesi olarak aldığımız yara ve hasara rağmen sanayiciler olarak bizler de mücadelemizi sürdüreceğiz. OVP'de deprem bölgemize yönelik verilecek olan finansman destekleri üretim, ihracat ve istihdamımız açısından kritik önem taşıyor. Bu süreci kamu, özel sektör hep birlikte atlatacağımıza inanıyoruz."

Her yıl mayıs ayında açıklanan ISO 500 araştırmasına deprem bölgesindeki firmaların katılımını sağlanması için beklentilerinden dolayı başta ISO Yönetim Kurulu Başkanı Erdal Bağcıvan ve ekibine teşekkür eden Adnan Ünverdi açıklamasını şöyle tamamladı:

"ISO 500 araştırması bu sene deprem bölgesindeki firmaların vergisel yükümlülüklerinin ağustos ayına bırakılmaları ve değerlendirilme yer almaları için bugün açıklandı. ISO 500, firmalarımızın geldiği nokta ve yürütülecek çalışmaların belirlenmesi noktasında önemli bir göstergesi niteliği taşıyor. Firmalarımızın başarısını bizleri gururlandırırken, teşvik edici oluyor. Son yıllarda yaşadığımız türlü zorluklara rağmen özveriyle çalışarak Türkiye'nin 500 büyük sanayi kuruluşu arasında yer tüm alan firmalarımızı kutluyorum. Bu önemli araştırma için İstanbul Sanayi Odası ve emeği geçen herkese teşekkür ediyorum."

SIRA NO	2022 FİRMA SIRASI	FİRMA ADI
1	107	Köksan Pet ve Plastik Ambalaj San. ve Tic. A.Ş.
2	110	Gülsan Sentetik Dokuma San. ve Tic. A.Ş.
3	114	Sanko Tekstil İşletmeleri San. ve Tic. A.Ş.
4	118	Oba Makarnacılık San. ve Tic. A.Ş.
5	125	Merinos Hali San. ve Tic. A.Ş.
6	138	Mutlu Makarnacılık San. ve Tic. A.Ş.
7	150	Çimko Çimento ve Beton San. Tic. A.Ş.
8	159	Şölen Çikolata Gıda San. ve Tic. A.Ş.
9	171	Kadooğlu Yağ San. ve Tic. A.Ş.
10	215	Şireci Tekstil San. ve Tic. A.Ş.
11	217	Karafiber Tekstil San. ve Tic. A.Ş.
12	221	Melike Tekstil San. ve Tic. A.Ş.
13	239	Süper Film Ambalaj San. ve Tic. A.Ş.
14	262	Sanko Enerji San. ve Tic. A.Ş.
15	307	Başak Traktör Tarım Ziraat ve İş Makinaları San. Tic. A.Ş.
16	315	İsminin açıklanmasını istemiyor
17	327	ABY Plastik Ambalaj ve Enerji San. Tic. A.Ş.
18	328	Göymen Food Gıda San. ve Tic. A.Ş.
19	354	Koza Polyester San. ve Tic. A.Ş.
20	359	Lidersan Sağlık ve Gıda Ürünleri A.Ş.
21	377	Zeki Mensucat San. ve Tic. A.Ş.
22	379	Parmyağ Gıda San. Tic. A.Ş.
23	387	Sayınlar Gıda Maddeleri San. ve Tic. A.Ş.
24	399	Beşler Makarna Un İrmik Gıda San. ve Tic. A.Ş.
25	405	Biska Tekstil San. ve Tic. A.Ş.
26	408	İsminin açıklanmasını istemiyor
27	425	Erdem Soft Tekstil A.Ş.
28	428	Burteks Tekstil San. ve Tic. A.Ş.